

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 23

Oslo, den 9. juni 1938.

50. årg.

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig, i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tilleg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De cvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: I det almindelige prestedømmes tegn. — Oslo katolske speiderpiker. — Innsamling til feriekolonien. — Den eukaristiske kongress i Budapest. — † Mgr. H. Irgens.

I det almindelige prestedømmes tegn.

St. Olavsforbundets landsmøte i Oslo.

Da St. Olavskirkens klokker kalte til menighetsmessen første pinsedag blev dermed innledet et landsmøte som sikkert kommer til å leve lenge i de deltagendes erindring. Som dets ytre ramme i tid var dannet av pinsen, festen for åndens arbeid i sjelene, og i rum for den kirkelige dels vedkomde av St. Olavskirken, helliget Norges og forbundets skytspatron, så var det fra første stund den indre enhet i livsanskuelse og trosbekjennelse som særpreget det. Det ekte katolske sinnelag feiret skjønne triumfer, mens man drøftet hvorledes liv og lære best kan forenes til fast og udelelig sjelsinnhold og sjelsholdning — og som den røde tråd gikk den katolske ansvarsbevissthet gjennom alle forhandlingene. Det sies så ofte av Kirkens motstandere, at den berøver menneskene den personlige frihet og svekker deres viljeliv — hele landsmøtet var som en eneste protest mot denne fordom, som en eneste demonstrasjon — gjennom alt som blev sagt og gjort av prester som av legfolk — av det almindelige prestedømmes verdi og oppgave. Om og om igjen blev den enkeltes ansvar fremholdt — om og om igjen drøftet de oppgaver som kalte på dette ansvar. Kirkens ærbødighet og respekt for sjelens frihet og personlighetens rett kom klart til orde — og dermed også den katolske frimodighet og livsglede. Som Herrens disipler hin første pinsedag var forsamlet i landets hovedstad, menn og kvinner, deriblandt «Maria, Jesu mor», og der forenet bønn og handling — vi hører jo at de «holdt alle som én ved i bønn» og at de nyttet tiden til å opta en ny apostel — så stevnet nu også

katolikker fra nord og syd, øst og vest i Norge sammen i Oslo for å holde pinsefest i kirke og i foreningslokale — og også her steg Helligånden ned da biskopen meddelte Fermingens sakrament til en rekke av våre trosfeller. Det var en gripende stund da disse bekreftet sitt dåpsløfte — undres på om dette ikke samtidig steg som en levende realitet frem i den klare bevissthet fra dypet av mange av de tilstedeværendes sjel? Trosbekjennelsen blev det lys som kastet sin glans over hele landsmøtet og tente den ild, hvis varme opflammet sinnene til nye og større anstrengelser for Guds rikes sak, hans Kirkes sak på jorden. Pinsemessens avslutningsbønn: «Herre, vi ber dig, la den Helligåndes inngydelse rense våre hjerter, bespreng dem innerst med sin dugg og gjøre dem fruktbare!» blev bønnhørt: det blev virkelig et velsignet og — såvidt det menneskelig kan bedømmes — fruktbart katolsk stevne.

*

Men et slikt landsmøte tar nu allikevel ikke sin begynnelse den dag det åpnes. Det er sagt så ofte, men det lider ikke ved å gjentas og gjenopfriskes: ære være alle dem, som i måneder har planlagt og forberedt det ut i de minste detaljer — og kan hende navnlig alle dem som i de siste febrilsk-travle dager og kvelder til langt ut på natten strevet i foreningslokalet for å få alt klappet og klart. Takket være St. Josephssøstrenes aldri sviaktende forståelse, fikk man benytte St. Sunnivaskolens store gymnastikksal til selve møtet — derved kunde klubblokalet og foreningslokalet holdes ledig til de selskapelige

samvær, som på alle stevner og kongresser nesten er likt så betydningsfulle som selve møtene, fordi det er her at de personlige bånd knyttes og meningene drøftes på en intimere måte enn ofte i de offisielle diskusjoner. St. Olavs- og St. Halvardsleddenes dyktige styremedlemmer hadde gjort et stort og uegennyttig forarbeid — men rett skal være rett: her som alltid falt bokstavelig også brorparten av arbeidet på kvinnene. Det har sikkert frydet Kirkens skytspatron, den omsorgsfulle familiefar St. Josefs hjerte å se moderne kvinner med liv og lyst gå op i arbeidet med kopper og kar, med kniv og gaffel og annet husgeråd på kjøkkenet, se dem travlt og glad optatte duke bordene, pynte dem med blomster og gi selv den mest materielle del av møtet et vakker preg. Ridderlig gikk de mannlige styremedlemmer dem til hån, mens de dog ikke forsømte sin del av arbeidet. Og da de siste sent pinsekvelden låste porten til Akersveien 5 etter sig kunde de med god samvittighet unde sig en hvil og si med kongen i lignelsen: «Se, jeg har gjort i stand mitt måltid... og alt er rede!» — Men så fikk de også den glede at her kom alle de innbudte!

*

St. Olavskirkens flinke sakristansøstre hadde pyntet kirken med årstidens vakreste blomster: hvite syriner og pinselliljer, røde roser og blå forglemmigei prydet altrene — bak høialteret reiste sig en skog av palmer og laurbær. Kirkens uvurderlige skatt: det store korteppe, brodert sting for sting av dronning Josephine og hennes hoffdamer i kunstnerisk mønster og farvesammenstillinger var lagt frem og lys tent på alle altrene, da kirken fyltes av en andektig skare som vilde innlede møtet med å opofre den hellige kommunion for det. Sognepresten, mgr. Irgens, holdt en kort, men kraftig preken ut fra ordene: «Vi hører dem tale om Guds store gjerninger på våre egne tungemål». For de som strømmet til ved lyden av den første pinsedags uvær var det likesom det mest slående under, at denne forsamling pludselig kunde uttrykke sig forståelig på så mange sprog og forkynne for dem «Guds store gjerninger». Vi i St. Olavsforbundet har som direkte oppgave å føre apostlenes virke ut i vårt eget land — å spre Guds evige budskap som Norgesapostlen St. Olav gjorde det i sin tid. Alle er vi kalt til å vidne om St. Olavs egen Kirkes store og gode gaver til menneskeheten — og hvor meget har vi ikke å vidne om: vi har et ubrutt og ubrytelig samfund med fortidens og nutidens kristne, med våre kjære avdøde og med helgenskaren — vi har sakramentenes stadige rinnende strøm, som i synlig skikkelse tilfører oss åndelig kraft utad og styrke innad. Og *alle* er vi kalt til å forkynne Guds makt og godhet — legfolk ikke minst. Ofte har disse vel så stor innflytelse som prestene, men derfor er også deres ansvar overfor apostolatets oppgave så stor. Men alltid må det huskes at i første rekke er det vår *livsholdning* og *livsførsel*, som skal vidne om Guds storhet og nåde mot svake mennesker og om hvad hans kraft kan utrette, når vi bare

besjeles av *den gode vilje*. Vårt apostolat er med ord og eksempel å kalle på vår nestes gode vilje, ti da vil denne før eller senere lede ham inn på veien til sannheten og livet — til den av «veien, sannheten og livet» selv innstiftede Kirke, hvor den guddommelige kjærlighets kraft selv er tilstede i sitt tabernakel på alteret. Og mgr. Irgens opfordret alle i St. Olavs egen tro til nu å motta det evige livs brød — å la den samme ånd som inspirerte ham fylle våre hjerter. Opfordringen blev som allerede sagt fulgt — og med mgr. Kjelstrups praktfulle salme til Inga Lærum-Liebichs skjønne tone, vel den mest inspirerte sang den norske Kirke eier, slutlet gudstjenesten.

*

Man samledes derefter til frokost i det festlig dekorerte klubblokale. Av prestene deltok pater Goer, Trondheim, og pater Rusche, Storfjord, senere kom mgr. Irgens og mgr. Snoeys for å hilse på de tilstedeværende. Hr. Erling Bruce holdt den første av en rekke ypperlige små taler, han som formann for St. Olavs lokalledd fremførte som sin spesielle oppgave under møte. Nu bød han velkommen og bad bordbønnen — senere gav mgr. Irgens en rekke konkrete opplysninger. Man hilste på de delegerte og hygget sig sammen til klokken kimet pontifikalmessen inn. Etter den vilde altså biskopen meddele Fermingens hellige sakrament.

*

I den overfylte St. Olavs kirke blev nu biskopen til tonene av *Ecce sacerdos* ført inn og ikledd de biskopelige insignier. Assisterende prest var mgr. Snoeys, diakon pater Rusche og subdiakon pater Goer. Som ceremonimester fungerte pastor Bergwitz. Oppe ved orglet deltok kyrkoherde F. Krijn og fungerende sogneprest til St. Halvard, pater Boers i sangen, som forøvrig med vanlig dyktighet blev ledet av O. B. Olafsen. Vårt utmerkede kor utførte: *Messa brevissima dominicales* av pater Th. Grau, O.F.M., og som offertorium *Confirma* av p. Piel. Selve gudstjenesten blev innledet med at biskopen intonerte *Veni Creator* som hele menighetens fortsatte.

Fra kordøren talte hans høiærverdighet over ordene: «De skal få kraft av den Hellige Ånd som skal komme over dere og de skal være mine vidner». Pinsefesten er festen for legmanns apostolatet og katolsk aksjon, idet Fermingens sakrament er det samme for legfolk som prestevigslen er for prestene. Pinseåndens tunger av ild er symbolet på apostelånden, og denne skal også besjele vår tids mennesker, ti alle er vi kalt til å være Kristi vidner. Fermingen vigslar til det almindelige prestedømme og St. Olavsforbundet er stiftet med denne oppgave for øie. Kristendommen er en handlingens og virksomhetens religion — ellers vilde den ikke ha formådd å fornye verden. Den som sier annet, kjenner ikke kristendommens historie og de første kristnes kamp. Men dessverre har også slapphet og likegyldighet fått innpass. Kristendommen kan jo ikke overdras fra slekt til slekt, den må erobres av hver enkelt og bli personlig levende tro. Ved

egen innsats, det vil si med hele vår vilje må vi åpne oss for troens nådegave og fastholde dens kraft — først da kan vi tilegne oss pinsemysteriet og gå ut i verden som en stadig brennende ild med lys og varme. Det gjelder vår egen verden — den del av jorden, vår nærmeste krets, som vi er satt til å leve og virke i — og det gjelder den store verden, hvis brennende byer med ødelagte kirker forteller om en annen ild som kommer fra «denne verdens fyrste». For de fleste av oss former vår kristenplikt sig som arbeid på et begrenset felt, selv om der kalles på vår forbønn for hele den nød-stedte kristenhet — og i dette arbeid må vi som de første disipler finne oss sammen og samarbeide. Det var hemmeligheten ved de første kristnes makt og kraftutfoldelse, at tro, håp og kjærlighet forenet dem i Helligåndens kraft, i ensrettet åndsliv mot ett stort mål. Fermingens sakrament, som vi alle har mottatt, er en gnist av den samme hellige flamme — og i St. Olavsforbundet har vi et synlig bånd, som kan forene våre krefter til arbeidet for Guds rike, for Herrens vingård her i Norge. Da vil vi se det blomstre og bære frukt — men ansvaret for dette bærer hver enkelt av oss. Guds hellige vin må ikke fortynnes og opspes med så meget vann at den blir svak og uten kraft — den kristne karakter, som pinsemysteriet har lagt grunn-ten til i hver enkelt av oss, må ikke forfladiggjøres og svekkes, så den til sist blev uten holdning og virkning.

Efter den med varme og begeistring fremførte tale tok biskopen plass foran høialteret. Sognepresten, mgr. Irgens kalte fermlingene frem: 9 mannlige med hr. V. Thielemann som fadder, 21 kvinnelige med N. K. K. F.s formann, fru oberst-inne Bonnevie som fadder. Den vakre og gripende ceremoni avsluttedes med avsyngelsen av «Fast skal min dåpspakt evig stå.»

Og så tok landsmøtet sin begynnelse — dog først efter at man med stor interesse og anerkjennelse hadde besett *St. Sunnivaskolens* utstilling av elevarbeider. Vakre, praktiske nyttige ting — rene små perler av brukskunst deriblandt. Som vanlig vakte forøvrig de mange vakre bunader megen oppmerksomhet, det er et brilliant tiltak at de unge piker i løpet av sin skoletid forarbeider sig hver et slikt nyttig plagg.

Presis kl. 1 innfant biskopen sig og landsmøtet blev satt, som vanlig innledet med Olavshymnen.

*

Ved styrebordet tok følgende medlemmer av Centralstyret plass: formannen bankchef Parmann, sekretæren H. L. Barra og kassereren fru Bonnevie. Ennvidere mgr. Irgens og konsul Berrum fra Fredrikstad. Tilstede var dessuten alle de delegerte, hvis navn vi bragte i forr. nr. av «St. O.», praktisk talt alle her i byen værende geistlige samt kyrkoherde Krijn fra Gøteborg. Likeledes var alle herværende søsterordener representert.

Bankchef Parmann hilste først alle velkommen med vår katolske hilsen — særlig biskop, pres-ter, søstre og delegerte og helt spesielt pastor Krijn! Dernest nevnte han de to siste storslåtte landsmøter i Bergen og Trondheim. Efter bestem-melsen var det nu gått tre år siden det siste møte — lokalledenes utstrakte selvstyre og hensynet til tid og økonomi gjorde en slik treårig periode oppor-tun. Han meddelte ennvidere at der var blitt av-sendt telegram til den Hl. Fader sålydende i over-settelse: «Norske katolikker — samlet i Oslo til katolsk aksjons landsmøte sender den Hl. Fader sin ærbødigste hyldest i hengiven og lydig takk-nemmelighet», undertegnet: Mangers, biskop og Parmann, president — samt et telegram til kong Haakon med samme underskrift og følgende ord-lyd: «St. Olavs Forbund samlet til landsmøte sen-der Deres majestet ærbødig hyldest med de beste ønsker for hele Kongehuset». Ennvidere hadde man mottatt hilsener til møtet fra de fraværende styremedlemmer prefekt Witte, prefekt Starke, sog-neprest Recktenwald og frk. Marie Knudtzon. Man konstaterte ved navneoprop de delegerte eller deres stedfortredende nærvær og gikk så over til selve dagsordnen efter at bankchef Parmann hadde op-lest årsberetningene for alle tre år. Vi hitsetter den siste:

Årsberetning for St. Olavs Forbund 1/4 1937—5/6 1938.

Centralstyret har bestått av: Formann N. Parmann, se-kreter H. L. Barra, kasserer Fru Bonnevie, samt for Syd-Norges Kirkedistrikter Mgr. Irgens, Mgr. Dr. K. Kjelstrup, sogneprest Recktenwald, Frk. M. Knudtzon, Fru Sigrid Und-set, herr Johs. Hongslo og herr A. Kollerud med herr Ei-nar Berrum og frk. Øde som varamenn, og for mellom-Norge den apostoliske prefekt Pater Witte med pater Lutz som varamann. For Nord-Norge den apostoliske prefekt pater Starke med pastor Dr. Gorrissen som varamann. Ef-ter sistnevntes flytning fra Oslo er pater Notenboom op-nevnt som nytt varamedlem.

I årets løp er avholdt 4 styremøter, henholdsvis den 15/4-, 26-6, 17-11 1933 samt 30-4 1938.

Fra Lokalforeningene er innkommet ialt kr. 1.537.49 mot forrige år kr. 1378.07. Forbundets gjennomsnittlige inn-tekt pr. medlem var kr. 3,41 mot ifjor kr. 3.13. I kollekt er innkommet kr. 430.61 mot ifjor kr. 509.46.

Medlemstallet pr. 31/12-37 er 450, fordelt på 13 fore-ninger, tilgangen var 22, avgangen 10, d. v. s. en netto til-vekst på 12. 7 foreninger har øket medlemstallet, 3 har tilbakegang, og 2 er uforandret. (Harstad er ikke med-tatt, da man savner oppgaver, ifjor hadde den 5 medlem-mer.)

På vårt forlag er i årets løp utkom-met: Pater Lutz: «Hvad har Luther å gi oss?» Nytt oplag 3.000. Charles Joys: «Hvad hendte i Norge i 1537» oplag 2.000. Ennvidere er der kommet et nytt småskrift nr. 8 av Mgr. Kjelstrup i se-rien Spørsmål om Moderkirkens tro og lære. Oplag 3.000. Småskrift nr. 5 er trykt i nytt oplag 5.000 ekspl.

Gjensidige

Norges eldste livsfor sikrings- og livrenteselskap.
Stiftet 1847.

Dessuten har Forbundet overtatt 200 eksemplarer av Dr. v. der Burgs bok: «Den spanske borgerkrig og Kirken», samt 200 ekspl. av søster Margrethe Marie Krohns bok «Våre fedres gamle Kristentro». Disse er utdelt gratis til lokalforeningene etter rekvisisjon.

Forbundet har støttet det i Oslo oprettede katolske oplysningsbyrå med bøker, likeledes hjulpet med gratis bøker ved en lokalforening til opprettelse av bibliotek.

Vårt samarbeide med Pauluskredsen er ennu i sin vorden, men der har dog på begge sider vært solgt endel bøker. I Danmark er solgt 79 av våre bøker og vi har solgt 69 danske bøker.

Forbundet har utarbeidet et propagandabrev for lokalforeningene, som disse har fått i den utstrekning de blev rekvirert.

Der har vært to foredragsreiser ved pater Lutz, en ifjor i mai og en i januar iår.

Centralstyret har arbeidet med spørsmålet om en bedre vekselvirkning mellom de enkelte lokalforeninger og Centralstyret. Resultatet foreligger idag i form av forslag til nye vedtekter, som vil bli behandlet under punkt 3. på dagsordenen.

Vår mangeårige medarbeider frk. Mjelve har desværre sett sig nødsaget til å frasi sig hvervet som ekspeditør for forlaget. Ekspedisjonen er fra 1ste april iår overdratt herr Ludvig Ulrichsen, kontor i Centralbanken gård, foreløbig er kontrakten for 1 år.

Dernest oplestes regnskapet som vil bli inntatt i neste nummer av «St. Olav». På spørsmål om noen hadde noe å bemerke til det, svarte generaldirektør Rosasco med å utbe sig opplysning om antallet av de skrifter som blev trykt til gratis distribusjon — mgr. Snoeys beklaget at trykksakene, bøker o. lign. skulde kjøpes i fast regning, da han mente det var bedre at det var i kommisjon, hvilket også formannen oplyste praktisk talt var tilfellet nu. Osc. Hanssen, Haugesund, mente gratisutdelingen skulde foretas mere skjønnsomt enn ved som nu alle kunde forsyne sig i de åpne hyller. Efter dette var blitt drøftet blev det gitt decharge for regnskapet.

Neste punkt var behandlingen av et forslag innsendt av St. Halvards lokalledds formann, hr. Tangstad og som gikk ut på at man ikke som nu skulde innsende hele kontingenten, men kun halvparten, idet resten skulde gå til å fremme lokalleddets vekst og trivsel. Standpunktet var greit og godt motivert og utløse en meget interessant diskusjon hvorunder mange problemer blev belyst. Man må være hr. Tangstad meget takknemlig for forslaget fremsettelse, selv om det møtte motbør. Det gav anledning til at Forbundets landsomfattende virke, dets formidling av foredragsreiser, dets arbeid for trykking av gode skrifter m. m. kom i et strålende relieff — delvis ved utmerkede innlegg i debatten av d'Irr. Bergmann, Berrum, Barra, Hongslo, Rosasco og Hanssen. Hvad ikke de enkelte mindre lokal-ledd med begrensede midler kunde utsette å skaffe — f. ek. av foredrag — det evnet forbundet, hvis centralstyret hadde bedre overblikk enn de enkelte lokale styrever. Da det samtidig oplystes at kontingenten kun representerte gjennomsnittlig 1/5 av de sam-

lede foreningsinntekter vedtok man at der ingen forandring skulde skje.

Formannen opleste dernest følgende forslag til forandring i vedtektene:

I, II og III er uforandret.

IV.

1. Annet avsnitt skal lyde: «Enhver lokalforening er forøvrig helt uavhengig i sine indre anliggender, og bestemmer selv sine medlemmers kontingent. Av denne betales til Centralstyrets kasserer årlig kr. 4,— pr. innmeldt voksent medlem, og kr. 2,— pr. innmeldt medlem under 18 år. Samme kontingent kr. 2,— gjelder for hustru og andre medlemmer i familien hvor husfaren er medlem. Årsberetning og remisse må være innsendt innen 2 måneder efter hvert kalenderårs utgang.

V. Styre.

1a. Forbundet ledes av et styre bestående av: Formann, sekretær og kasserer samt 1 representant for hver tilsluttet lokalforening.

1b. Ennvidere opnevner den apostoliske vikar i Oslo 3 geistlige, hvorav minst 1 utenbys, en av de opnevnte fungerer som viseformann.

1c. Overhyrdene for Nord- og Mellem-Norges kirke-distrikter opnevner også hver en geistlig, der kan møte ved en varamann opnevnt blandt vikariatets geistlige.

2. Det daglige arbeide ledes av et arbeidsutvalg, bestående av Formann, viseformann, sekretær og kasserer.

3. Formann, sekretær og kasserer velges direkte av landsmøtet med funksjonstid til neste ordinære landsmøte, og kan gjenvelges.

4. Centralstyrets øvrige medlemmer med suppleanter velges for ett år ad gangen på lokalforeningenes generalforsamling, og kan velges inntil 3 ganger på rad. Meddelelse om valget må sendes Centralstyret innen 1. mars for å være gyldig.

5. Som nuværende punkt 3, dog «må minst 8 være tilstede».

6. Centralstyrets medlemmer får 1 måned før centralstyremøte tilstillet dagsorden, og bør for prinsipieller saker rådføre sig med sin lokalforening om dens standpunkt. Der tilsendes lokalforeningene utdrag av protokollen for hvert centralstyremøte, utdraget blir å referere på første ordinære møte i lokalforeningen.

7. (Som nuværende punkt 5).

VI. Punkt 3 utgår.

Mgr. Irgens knyttet dertil noen opplysninger om bakgrunnen for forslaget: å åpne en intimere kontakt med lokalforeningene. Den praktiske utforming blev nærmere drøftet av hr. Storbekken, Hamar — anbefalt av mgr. Snoeys og konsul Berrum som kun ønsket en liten tilføielse til valgreglene: at valget hvis en stemme ønsket det skulde skje skriftlig. Den skriftlige avstemning avgjorde lovendingenes vedtagelse med alle stemmer mot en.

Den neste post på programmet var drøftelsen av et forslag, oversendt Centralstyret av den ordinære vei gjennom St. Olavs lokalforening av lærer Øivinn Olafsen. Skjønt forslaget kom til å dele skjelne med det første forslag har det meget stor prinsipiell interesse — så stor at hs. høiærværdighet biskopen kom tilbake til det under kveldens festlighet og

anbefalte det til fornyet overveielse. Vi citerer det derfor i sin helhet:

St. Olavs lokalforenings representant ved landsmøtet pålegges å foreslå *nedsatt en komité til behandling av en omorganisering av St. Olavs Forbund*, slik at dette blir en sentralforening for alle andre foreninger og kongregasjoner.

Premisser:

Med uttrykket «centralforening» i forslaget menes følgende: De katolske foreninger står alle tilsluttet forbundet. Styret i forbundets lokalforeninger består av representanter for de tilsluttede foreninger i forhold til deres medlemstall. De tilsluttede foreninger betaler en viss kontingent pr. medlem til forbundet.

Hensikten med et slikt forslag er å styrke forbundet, å fjerne forbundet som en konkurrerende forening samt å opnå en tettere tilknytning mellom de enkelte foreninger.

Med en slik ordning vil forbundet selvfølgelig opnå et langt større medlemstall, og det vil videre bety en styrkelse av forbundets økonomi, selv om man nok må senke kontingenten en smule. St. Olavs forbunds hovedformål: å spre kunnskap om den katolske tro, bør jo være et formål for alle katolikker og alle katolske foreninger i Norge, og et forbund hvor alle katolikker står tilsluttet har en meget stor slagkraft.

St. Olavs forbunds styre og dets lokalforeningers styre vil i mange henseende måtte gripe inn i en enkeltforenings interesser, og det burde da være et rimelig forlangende at vedkommende forening fikk være delaktig i forbundets disposisjoner. Videre kan det ofte hende at andre foreningers arrangements må vike for forbundets, eller kanskje i enkelte tilfelle konkurrere, og at dette er til skade for begge foreninger, er innlysende.

Dette forslag vil ikke bare være av interesse for de spesielle forhold i Oslo, men også for menighetene rundt om i landet. Når en menighet vokser og forholdene ligger til rette for opprettelse av en ny forening, vil det under de nuværende tilstander kunne optas som kritikk og motarbeidelse av den forening som før var alene, St. Olavs forbund, mens dette med en ordning som den foreslåtte vil være anderledes.

Oversendes herved styret i St. Olavs lokalforening til velvillig overveielse.

Oslo, 19-1 1938.

Øivinn Olafsen.

Selvfølgelig avfødte også dette forslag en livlig debat etter at forslagsstilleren hadde presisert at det var nedsettelsen av en komité til drøftelse av forslaget, som man skulde ta standpunkt til — ikke selve forslaget. Etter innlegg fra forskjellig kant falt saken imidlertid til jorden — for denne gang.

Og så var man nådd frem til valgene.

Man var forberedt på at formannen bankchef Parmann vilde trekke sig definitivt tilbake, men allikevel grep det sinnene da den statelige og repre-

sentative skikkelse reiste sig for å motivere hvorfor han ikke ønsket gjenvalg. I 17 år har han bekledd denne katolsk aksjons øverste stilling og gjort en innsats som få. Det var gitt at man ikke lenger kunde forsvarer å dra flere vekslar på hans krefter. Mgr. Irgens foreslo derfor *kontorchef Hadland*, som blev hilst og valgt med akklamasjon. Kontorchefen har jo før i tiden hørt til den norske katolske Kirkes ypperste støtter — efter noen velfortjente hvileår har han atter stillet sig til disposisjon og gav med engang bevis for at dette var et «lykkelig valg». Fint og forståelsesfullt pointerte han vanskeligheten ved å fyle den plass, som så længe med så stor ære hadde vært bankchef Parmanns — men han takket for tilliten som var blitt vist ham og som han håpet med Guds hjelp ikke å skulle svikte.

Også den høitfortjente sekretær Barra ønsket ikke å motta gjenvalg, skjønt biskopen personlig bad ham fortsette. Avstemningen gav til resultat at *hr. Hongslo* blev valgt, mens *frk. Paula Abry* valgtes til kasserer istedetfor fru Bonnevie, som heller ikke ønsket gjenvalg. Til revisor istedetfor *hr. Hadland* valgtes *frk. Halle*.

Da det nye styre nu forelå som en kjennsgjerning reiste mgr. Snoeys sig og holdt på sin egen intense måte med ildnende begeistring en tale for sitt hjertebarn: den katolske skole og dens undervisningsmaterieell — navnlig efterlyste han den så hårdt tiltrengte bibelhistorie. På alle sine confratres vegner bad han inntrengende St. Olavsforbundet ha sin spesielle oppmerksomhet og velvilje rettet mot denne sak. Sikkert er det at de varme og dyptføyte ord ikke gikk hus forbi og at navnlig alle de tilstedeværende foreldre følte dens berettigelse.

Så avsluttet bankchefen med atter å takke de tilstedeværende og særlig biskopen idet han bad denne meddele alle sin velsignelse. Hans høiærværdighet gjorde dette — og landsmøtet blev hevet.

*

Festandakten om kvelden celebrertes av biskopen, assistert av kyrkoherde Krijn og pater de Paepe. Pastor Krijn besteg sin gamle prekestol og holdt en herlig preken som vil bli inntatt in extenso i neste nummer av «St. Olav». Med sakramental velsignelse og avsyngelsen av «Gud signe vårt dyre fedreland» sluttet den stemningsfulle kirkestund og i flokk og følge drog man til foreningslokalet Akersveien 5, som ventet festlig smykket og hvor det efterhvert utfoldet sig et muntert selskaperlig samvær, hvor gamle bånd blev styrket og nye knyttet. Også her var geistligheten fulltallig representert med biskopen i sin midte.

Festen inleddes med at *hr. Bruce* bød velkommen idet han minnedes den storslåtte gjestfrihet man hadde møtt i Bergen og Trondheim under de to siste landsmøter. Nu var det Oslos tur og man håpet at våre kjære trossfeller vilde merke hvor deres besøk gledet oss og hygge sig sammen med oss. Samtidig vilde han benytte leiligheten til å love den nye formann kontorchef Hadland den lojaleste støtte. Man avsang Olavshymnen hvorpå St. Halvardsleddets formann, *hr. Tangstad*, hyldet bisko-

pen og presteskabet hvilket vandt begeistret tilslutning. Biskop Mangers tok derpå ordet. Han betegnet dagens mange begivenheter som like så mange opplevelser og angret ikke på at han hadde avbrutt sin utenlandsreise for å kunne komme hjem tidsnok til å være tilstede under hele møtet. Intet gledet hans faderhjerter så meget som de mange beviser på kjærlighet og respekt for presteskabet, som dagen hadde bragt. Hans tanker gikk til vår yppersteprest, vår hellige Fader i Rom, som ofte i den senere tid hadde måttet tåle krenkelser og forhånelser, skjønt han representerte godhetens og kjærlighetens rike på jorden. Vi må være takknemmelig for å få leve under hans styre, som alltid hadde vært og fremdeles er rikt på nye impulser og direktiver. Det er Pius XI som har tilskyndet til det stadig fastere og bedre samarbeid mellom legfolk og prestene og dermed opmuntre og støtte den form for katolsk liv som bærer navnet: katolsk aksjon. Det er den store hellige ide om det alminnelige prestedømme som blomstrer og bærer frukt takket være vår nuværende pave — og hans tanker er våre tanker. Vi omfatter vår hellige fader med barnlig hengivenhet og kjærlighet, hvorfor biskopen vilde foreslå et 3 x 3 hurra for paven, som fikk varm og oppriktig tilslutning av forsamlingen. Dernest fortsatte hans høiærverdighet med som allerede sagt å gi forslaget om et stort felles forbund alle foreninger kunde stå tilsluttet sin varmeste anbefaling, hvorpå han vendte sig til bankchef Parmann og takket såvel ham som sekretær og kasserer for deres årelange niøkjære og opofrende arbeid i forbundets tjeneste — også de fikk sin spontane og oppriktige hyldest, der likeledes efterfulgte de ord, hvormed biskopen bød kontorchef Hadland, frk. Abry og hr. Hongslo velkommen: ledelsen var sikkert igjen kommet i de beste hender. Ellen Faabergs herlige katolske fedrelandssang klang dernest fra alle leper — «Norvegia catholica» bruste som en fanfare gjennom salen, utløsende det som brennte i alles hjerter.

Et svartelegram fra kong Haakon blev oplest: «Jeg takker deltagerne i landsmøtet for tilsendt hilsen. Haakon rex».

Bankchef Parmann holdt derpå følgende tale:

«St. Olavs forbunds landsmøte har som alle andre norske sammenslutningers landsmøter to sider, den saklige og den festlige. Den saklige gjorde vi oss ferdig med i formiddag. Laften og imorgen avvikes den festlige del, arrangert av St. Olavs og St. Halvards foreninger. Festlighetene blir kanskje ikke så storartede som i Bergen og Trondheim, men jeg tviler ikke på at vi skal føle at vi er i hendene på et godt vertskap som vet at uten mat er heltene ingen ting. Men ellers er jo hovedsaken ved våre fester at trosfeller fra det hele land kommer sammen for å tale og høre om det som ligger dem på hjerte, for å styrke og opmuntre hverandre og for å stimuleres til arbeidet for St. Olavs forbund.»

Forbundet har en stor oppgave. Vi kan ikke få noen større og skjønnere oppgave enn den vi har: «Å støtte den katolske kirke i Norge i dens arbeide

for å styrke, forsvare og utbre den hellige Olavs tro». Vi er selv så lykkelige ved å tilhøre Moderkirken, at vi gjerne vil at flest mulig av våre landsmenn skal få del i den samme lykke». Og bankchefen sluttet sin vakre tale, idet han pekte på forbundets landsomfattende oppgave — hvorledes det hadde som mål å utbre kjennskapet til den lysere og lykkeligere tilværelse som den katolske tro og livsanskuelse medførte fordi den hadde feste i de sanne idealer. Målet, det store, var nådd den dag, da det norske folk atter stod samlet under Hellig Olavs banner — da vilde det fra dette lille folk i nord utgå en livsstrøm, som vilde gjøre det til troens sendebud på jorden og virkeliggjøre den skjønne karakteristikk: «Norrønafolket det vil fare — det vil føre kraft til andre». — «Et trefoldig hurra for vårt folk og fedreland, for et Norvegia catholica».

Et 3 x 3 hurra fulgte de vakre ord og «Ja vi elsker dette landet» tonet fra alles hjerter og munn.

Man holdt nu en liten pause hvori den materielle del av festen blev vederfaret all rettferdighet — så fulgte en sjelden lodig kunstnerisk underholdning: Georg Hows skjønne stemme, akkompagnert med vanlig dyktighet av frk. Kjelstrup, og frk. Inger Louise Abrahamsens oplesning som med virituositet spillte på alle strenge og med et velvalgt og smakfullt program satte stemningen ennu høiere op i været. En rekke utmerkede talere bragte bud og hilsen fra trosfeller rundt om i hele landet, særlig stor blev begeistringen da hr. Osc. Hanssen, Haugesund, frembar en dyptfølt hilsen fra La Crosse i U. S. A. hvor den norskfødte mrs. Doherty, f., Skramstad, president for det lokale ledd av St. Ansgars League stadig stod i forbindelse med trosfeller i Norge. Likeledes hilste hr. Hanssen fra sin sønn som i Holland utdanner sig til prestegjerningen. Ennvidere talte kontorchef Hadland, idet han tilsa biskopen den største lojalitet og lovet, at forbundet alltid skulde stå til tjeneste likesom han alltid vilde være lydhør for råd og impulser.

Hvor elsket vår biskop er fant atter sitt uttrykk i mgr. Snoeys' påfølgende tale. Mgr. Snoeys har nu vært så lenge i Bergen at han er mer bergensisk enn bergenserne selv i sitt bergenske lynne. Det lette, lyse og glade på en alvorlig bakgrunn, det ekte humoristiske hvor humør og humanitet er synonymmer kommer alltid til sin rett når mgr. Snoeys optrer som den benådede festtaler han er. Påny hyltet vi biskopen — og så fortsattes samværet i ekte pinseånd. Alle tunger løsnet og røbet hvad hjertet var fullt av og hvor fullt det var! Takknemmelighet, elskverdighet og livsglede strømmet fra det ene sinn over i det annet og kun altfor fort tok en enestående kveld slutt. Men sjelden har ordene: «på gjensyn!» lydt så oppriktig og hjertelig.

*

Kl. 8 annen pinsedag celebrerte kyrkoherde Krijn monighetsmessen og mange benyttet anledningen til å motta den hellige kommunion av sin forhenværende sogneprests hånd. Kl. 9 var der norsk sang-

messe — pater Rusche, Storfjord forrettet og pater Goer, Trondheim, preket, idet han talte om pinsen som festen for Treenighetens store mysterium, som vi ikke kan erkjenne men kun fatte i troen. Helligånden er den levende kjærlighets strøm mellem Faderen og Sønnen, den er Treenighetens bevissthet og derfor det guddommeliges sistes og største nådebevisning mot menneskeheten. I skikkelsen av en due dalte den over Menneskesønnen og gav den legemliggjorte Guds sønn hans vigsel til hans oppgave, hans kall på jorden — i Kirkens sakramenter skjuler den sig nu men dens kraft forblir ikke skjult. Den første pinsedag var det uværet susen og de flammende tunger, som åpenbarte denne kraft. Det samme uvær merker vi i oss, når vi blir bevisst åndens virke i oss og kampen oppstår i vår sjel mellom den gamle Adam og Guds egen kjærlighetsinspirasjon, som maner oss til å omlegge vårt liv så vi blir Kristi vidner i ord og handlinger. Striden kan være lang og smertelig hvis vi i nederlagene mister håpet om å kunne beseire vår lavere natur og dermed motet — men i sakramentene henter vi da nytt livshåp og nytt livsmot.

Sangen under Messen utførtes med vanlig elskværdighet av O. K. Y.s dyktige kor.

*

Og så møttes man kl. 3 til den avsluttende middag på Ekebergrestauranten, over hvis herlige beliggenhet der hersket stor begeistring. Bordet var holdt i fiolette farver — det vakre menykort bar Oslos våpen som jo er selve vår unge helgenkonge St. Halvard. Etter at mgr. Irgens på lokalledenes vegner hadde budt velkommen og biskoppen lest bordbønnen blev en rekke innkomne telegrammer referert — i første rekke selvfølgelig et svartelegram fra den Hl. Fader, i oversettelse sålydende: «Dn hellige Fader er dypt rørt over den hyldest han har fått fra de norske katolikkens landsmøte for katolsk aksjon. Ønsker dem tillykke med apostolatet og velsigner Deres excellense, de tilstedeværende og deres virke. — Card. Pacelli». Ennvidere var det telegram fra menighet og prest i Haugesund og fra lokalforeningen i Hammerfest. Det blev vedtatt med akklamasjon å sende telegrammer til mgr. Kjelstrup, hvis fravær hele tiden hadde merkes som et følelig savn og hvis navn ofte var blitt nevnt mann og mann imellem, samt til vår avholdte trosfelle frk. Helen Parrs 80 årsdag, som fallt sammen med landsmøtet.

Ved desserten blev talernes rekke åpnet av generaldirektør Rosasco, som i varme ord hyldet biskoppen idet han lovet på alles vegner at disse dages glede skulde bli omsatt i praksis som enn mer brennende iver for Kirkens sak og enn kraftigere støtte av prestenes arbeid. Pater Goer takket på Mellem-Norges kirkedistriks vegner — pater Rusche fra Nord-Norges kirkedistrikt. En sjelden varm og gripende tale blev holdt av den nye formann. Også han takket for de innholdsrike dager, men

han vilde koncentrere all takk og rette den mot en mann: bankchef Parmann — han som hadde båret St. Olavs banner med ære fremad i mange år og ofret det meste av sin tid og sin kraft på Kirkens alter. En rekke gode minner fra hele denne lange arbeidsdag blev vi gjort delaktig i. Sekretæren, kasserere og styremedlemmer gikk trette men bankchefen blev på skansen. Intet under at han nu ikke orket mer! Og så minnedes hr. Hadland, mens alle stille reiste sig, det fine og yndige menneske fru Johanne Parmann, bankchefens uforglemmelige hustru, den gjestfri og strålende vertinne i det skjønne hjem for alle de delegerte ved de forskjellige landsmøter.

En sprudlende morsom tale, dog ikke uten dypt alvor, holdt derpå mgr. Snoeys en cavalcade ned gjennom årene med konklusjon: biskopens skål. Sekretær Barra betrodde oss at det var med vemod han forlot arbeidet og den glede, kontakten med katolikker utover hele landet hadde bragt ham. I det nye styre med formannen i spissen så han imidlertid en garanti for forbundets fremtid og han vilde alltid være til tjeneste med råd og dåd om man hadde bruk for ham. — Frk. Nanni Johannessen, Stavanger, takket for de herlige dager og de rike minner hun tok med sig hjem. — N. K. K. F.s formann bragte hilsen fra sitt forbund: at det alltid vilde stå solidarisk med St. Olavsforbundet. Også hun konkluderte i en takk til **begge** forbunds høie beskytter, biskopen. Bankchef Parmann takket for tilliten i alle år, ikke minst for den forståelse han hadde møtt fra de fire biskoper han hadde arbeidet under: Fallize, Smit, Offerdahl og Mangers. En slik forståelse var en absolutt livsbetingelse for arbeidet likesåvel som den forståelse man søkte hos prestene. Han konkluderte med en skål for den nye formann. Bergmann talte for damene — og til slutt takket biskopen St. Olavs og St. Halvards lokalled for maten og nyttet samtidig høvet til enn engang å minne om at det var *intet mindre enn katolsk selvmord ikke å ha interesse for forbundet!*

*

I de hyggelige selskapslokaler blev kaffen inntatt — også der blev det talt takkens og gledens ord. Men her tonet som en eneste stor sluttakkord gjennom alt: legfolks kjærlighet og takknemmelighet overfor sine prester. Det alminnelige prestedømme ja vel! Et ansvar, en oppgave, en livsinnstilling — men *kallet* tilhører de vigslende hender. I prestevigslens sakrament samles Guds nåde mot mennesker som i et brennpunkt. Nåden må fastholdes og utdypes av hver enkelt prest, men sin vigsel skal han ikke erobre — den giss ham som gave fra prest til prest helt op fra apostlene selv. Ja, helt op til ham som gav sine apostler med Peter i spissen til oppgave å vokte sine får. Menneskelig sett kan der mellem prest og menighet være divergenser — men over alle divergenser bygger prestevigslens en bro. Kunde landsmøtet klinge ut i en skjønnere harmoni? Dobbelt skjønn fordi denne avslutning kom spontant

— ikke som et resultat av et forutlagt program men født og formet i nuet ut av hver enkelt menighetsrepresentants hjerte.

*

Først takket hr. Bruce sin sogneprest mgr. Irgens, hvis livsnære virkelighetssans aldri forneker sig enten det gjelder de store prinsipielle avgjørelser eller de små hverdagslige foreteelser. Dernest hr. Tangstad sin, sognepresten til St. Halvard, pater Nottenboom hadde ikke kunnet være tilstede, men like til den siste dag innen sin avreise deltok han i forberedelsene til møtet. Sin ferie benyttet han til å samle midler til reisning av den nye sognekirke. Om ham såvelsom kapellanen pater Boers gjaldt det at de var «innerlig gode» — skjønnere vidnesbyrd enn dette kan vel ingen prest få! Osc. Hanssen bad om å få ta en hilsen med til Hønefoss hvor han skulde stanse på hjemveien og hvis sogneprest pater Bzdylł ikke hadde kunnet være tilstede da han ikke vilde forlate sin syke confrater pater Rommelse. I forveien hadde hr. Hanssen forøvrig tegnet et vakkert bilde av sin nuværende sogneprest van der Vlught og dennes usigelige glede hver gang et nytt katolsk tiltak så dagens lys. For dominikanerne talte kontorchef Hadland — det strålende samlingssted som magnetisk tiltrakk også den intellektuelle del av Oslo ikke-katolske befolkning. Særlig vilde han iøvrig takke pater Lutz, hvis skrifter og foredragsreiser betød så meget for de katolske små menigheter ut over hele landet. Endelig talte Hong-slo for Stabekk-sognepresten, den avholdte pater Rommelse, som i øieblikker som før sagt ligger syk på Hønefoss.

På vegner av pater Béchaux, Hamar, og pater Lutz talte dominikanerprior Vanneufville. Han nevnte det store offer pater Hélaine hadde bragt da han gav sin helbred for arbeidet i Norge, men det har båret herlig frukt. Selv hadde pater Vanneufville følt det som et offer, da han meldte sig til virke i Norge — nu visste han at det største offer vilde være om det blev krevet at han skulde forlate «vårt kjære Norge».

Efter at mgr. Irgens hadde rettet en varm takk til Oslo-lokalledenes styremedlemmer talte generaldirektør Rosasco for Norge, vårt skjønne fedreland, i sterke, varme, farvestrålende og rammende ord. Det blev en herlig parafrase over «landet som det stiger frem» — landet som ikke alene er skjønt men først og fremst *godt*. Talen rev alle med, Guds jord og Guds rike blev en enhet i den: «Norvegia Catholica blir Norges fremtids ære».

*

I pinsesol lå Oslofjorden for oss — sol tindret på alle byens take — og et vers av en gammel salme fra fjern barndomstid kom plusselig frem i erindringsens bok — la det være den løfterike avslutning på referatet fra St. Olavsforbundets lands-

møte 1938 — la det klinge ut i en forjettelse og ikke ende med et definitivt punktum:

*I al sin Glans nu stråler Solen,
Livslyset over Nådestolen,
nu kom vor Pinseliljetid,
nu har vi Sommer skær og blid,
nu spår os mer end Englerøst
i Jesu Navn en gylden Høst.*

Oslo katolske speiderpiker.

Ved en strålende fest, høytidelig og morsom og interessant, blev Oslo katolske speiderpiketropp dannet tirsdag 7 juni. På grunn av referatet av landsmøtet må nærmere omtale utestå til neste nummer.

Innsamling til Feriekolonien.

H. P.	kr. 20,—
M. K.	» 50,—
H. S.	» 20,—
A. M.	» 20,—
A. B.	» 10,—
Tidligere inkommet	» 355,—

Ialt kr. 475,—

Den eukaristiske kongress i Budapest.

I et av de første numre bringer vi utførlig referat av denne storslåtte katolske begivenhet.

†

„St. Olav“s redaktør

mgr. H. Irgens

avgikk ved døden torsdag 9-6-38

R. I. P.